

Talál magyart

ÖT-NAP LENGYELORSZÁGBAN, annak is az egyik déli vajdaságában, amely a Kis lengyelország nevet viseli. A gazdag programban számos élmény éri az újságírókat. Ragadjunk ki hát egy vonulatot, amely – advent lévén – legyen a keresztény emlékek sokasága. Annál is inkább, mert a lengyelek vallásossága közismert.

Eppcsak belép az utazó az országba, máris templomokkal találkozik. Ez még nem volna különös, hiszen szerte Európában mindenütt hasonló kép fogadna. Ezek a templomok azonban mások. Ezek fából készültek – ennek ellenére monumentálisak. Elsősorban Dél-Lengyelországra jellemzőek, itt több ezret számlálhatunk belőlük. Egyetlen fémcszög felhasználása nélkül készültek, a gerendák mégis tökéletesen illeszkednek és stabilan tartják egymást. Stílusukban bizáncias beütéseket fedezhetünk fel, amin a görögkeleti gyökerek miatt nem szabad csodálkoznunk.

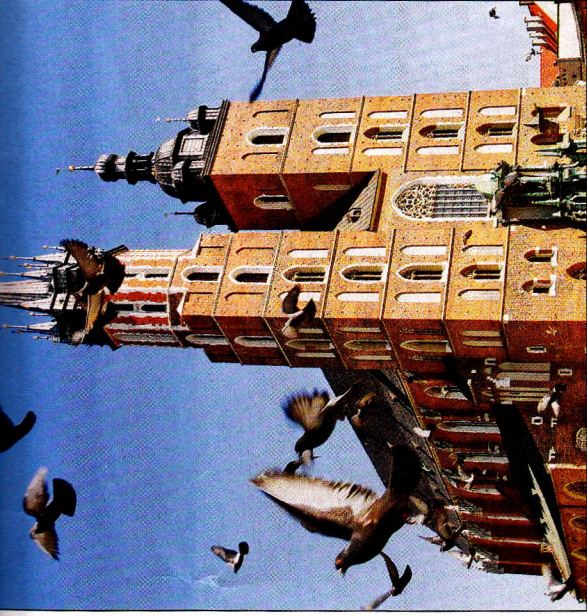
Hosszan azonban ne időzzünk most a templomok tanulmányozásával, vár ugyanis a csoda, amelyet Krakónak hívnak. Budapestről autóval alig hat-hét óra alatt érhető el a vajdaság székhelye. Számunkra különösen kedves város, hiszen tele van magyar emlékekkel. Ha a Wawelbe, a várba lépünk, *Báthory István*, az egyik legnagyobb lengyel király síremléke előtt tiszteleghetünk – ha a főtérre érünk, jó, ha tudjuk, hogy évszázadokon keresztül érkezett ide Tokaj szőlővesszejének nektárja. De ne szaladjunk előre ennyire a történelemben, maradjunk még néhány mondat erejéig a XIII. századnál. Ekkor érkezett egy királylány Lengyelországba, hogy nőül menjen *Szemermes Boleszláv* uralkodóhoz. *Kinga* ő – lengyel nevén *Kunigunda* – IV. Béla magyar király legidősebb lánya. Ő az, aki városi rangot adományozott Krak-

kónak. *Kinga* ma nem csupán Lengyelország, hanem Litvánia védőszentje is.

Nem ő az egyetlen magyar királylány, akit a lengyelek szentjükként tisztelnek. *Hedviget* – lengyelül *Jadvigát* –, *Nagy Lajos* király legkisebb lányát a Wawelben koronázták Lengyelország királynőjévé. Őt, akárcsak *Kingát*, *II. János Pál* avatta szentté.

Vettem a feketetői vásárbán egy festményt. *Körösfeketető* híres hely, ott gyűlnek össze a *Kárpát-medence régiségkereskedői, vásárlói. Én az utóbbiakhoz tartozom. Vettem már ott sok értéketlen, de nekem tetsző kacatot meg pár igazán értékes holmit is. Öt ezer forintért faszobrot, hatért meissenai tálkát, nyolcért ezüst cigarettatárcát, és hát festményt is, jórosszat pegyesen.*

Még talaly teljesen belebolondultam egy olajképbe. Csak drága volt, háromszáz euró, majdnem százezer forint! Ennyi pénzre pedig kinek van egy képre?! Pedig szép volt, nagyon szép. Nyári táj valahol Erdélyben, talán épp a *Körös partján*, és olyan furcsán ismerős minden. A parton két nő sütkérezik a napban, rajtuk különbözős szabású sapka, *fürdőruha* – tisztára a húszas-harmincas évek. A bal sarokban pedig a *szignó*, a dátum: 1924. július 21. A festő neve nem igazán olvasható, de nem is fontos: biztos kéz, remek színérzék – kifogastalan munka.

Mielőtt továbbutaznánk, érdemes meglátogatnunk a főtéren lévő *Mária-templomot* is. A két torony nem egyforma magasságú; a legenda szerint két testvér építette, ám az

számára is látogatható legyen. Amíg elkészülnek a munkával, érdemes beülnünk egy cukrászdába és pápai krémet rendelnünk. *II. János Pál* 1999-ben, amikor meglátogatta

Keserű zsákmány

Egy nagyváradi ember árulta. Ismertem már korábbról, vásároltam is már tőle, de most nem engedett az árból. Fájó szívvel váltam hát el tőle meg *Feketetőtől*. Egész úton rágott az önvád: ha a nyáron egy kicsit is előrelátóbb vagyok, félreteszek annyi pénzt, hogy most megvehetem a vásár legjobb képét. De hát elhúskodtam.

Sokáig nem hagytam nyugton az a kép. Számítalanszor álmodtam róla, de már ébren is úgy tűnt, hogy az a táj, az a folyó, azok a fák, a nők, a bokrok valamikor életem valójában szerves részei voltak. Furcsa módon a birtoklás vágya is elmúlt, észrevétlenül átment valami furcsa, borzongató emlékezésbe. Már nem is nagyon kívántam a képet, hiszen a fejemben elevenen élt minden részlete.

De mit látok az idei vásárbán?! A festményt! Nekitámasztva a drótkerítésnek, mö-

götte a *Sebes-Körös*, a földbarma kavicsos part, a *sárgára-bíborra érett erdős hegyek* és a *mosolygós váradi ismerős. Integet bőszen, és azt mondja: „Látod, látod, megvárt téged az a kép.” Jó-jó, morgom, de nekem továbbra sincs háromszáz euróm. A váradi cimborá azonban csak legyint. Megszámozza felében, ha meghívom egy micse meg egy korsó sörre. Meghívtam, és én kiszúrtatva hónom alatt a képpel vidáman bücsüzködöm. Közben azért még megkérdem, hogy ha megint erre járok, Váradon hol keressem. „Ó, Váradról már elköltöztem – mondja –, negyven kilométerre, a *Fekete-Körös* mellé. Úgy hívják a falut, hogy *Gyanta*. Kicsi falu, de ott is szívesen látunk.”*

Gyanta, *Gyanta*, forgattam sokáig magamban a szót – vajon hol hallottam én már ezt a